

Van groei naar bloei met impact accounting

Ondanks de giftige cocktail van groeiende maatschappelijke uitdagingen (klimaatverandering, biodiversiteitsafbraak, voortschrijdende mensenrechtenschendingen) en de toenemende commitments aan de SDGs ontbreekt het in de financiële sector aan betrouwbare impactinformatie en instrumenten om te sturen op maatschappelijke impact. Impact accounting kan de basis leggen voor een Impact Economie waarin werk, innovatie en ondernemerschap bijdragen aan het oplossen van de maatschappelijke uitdagingen.

Door Werner Schouten

Om de groeiende maatschappelijke opgaven (klimaat, biodiversiteit, ongelijkheid) het hoofd te bieden, geldt als één van de grote kansen van deze tijd de realisatie van een Impact Economie: een economie die de kracht van de markt gebruikt om welzijn te creëren voor iedereen. De Impact Economie is een markteconomie waarin de mindset, informatie en prikkels zo zijn ingericht dat werk, innovatie en ondernemerschap bijdragen aan het oplossen van onze maatschappelijke uitdagingen. Niet economische groei, maar gemeenschappelijke bloei staat in deze economie voorop.

Deze visie wordt in toenemende mate omarmd, getuige de focus op duur-

Parijs. Het financieringsgat voor het behalen van de SDGs wordt geschat op \$ 2,5 tot 3 biljoen per jaar.¹

Het ontbreekt aan impactinformatie en aan de instrumenten om te sturen op impact en om invulling te geven aan duurzame langetermijnwaardecreatie.

Informatie en instrumenten

Allereerst schiet de huidige ESG-informatie tekort voor impactsturing. Zo blijkt uit onderzoek van MIT dat veel ESG-informatie op dit moment inconsistent, moeilijk vergelijkbaar en subjectief is.² Daarnaast wordt voornamelijk de invloed van de samenleving op de onderneming gemeten en niet andersom. ESG lijkt daarmee een voortzetting van het adagium 'financiële waardecreatie in plaats van maatschappelijke waardecreatie'.

Europese regelgeving, in de vorm van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), biedt het broodnodige soelaas door te zorgen voor betrouwbare

informatie en transparantie met betrekking tot impact. Deze regelgeving is een belangrijke sprong voorwaarts, maar niet zaligmakend. Zo omvat de CSRD niet alle impact van een onderneming. De rapportageverplichting voor mensenrechtenschendingen is bijvoorbeeld beperkt. Daarnaast leveren de 1.100 datapunten waar bedrijven over moeten rapporteren onder de CSRD nog weinig concrete sturingsinformatie voor zowel de organisatie als investeerders. Het gebrek aan instrumenten voor het sturen op impact blijft dus bestaan.

Impact accounting

Om deze lacune voor impactsturing op te vullen (en daarmee meer voordeel te halen uit de CSRD), heeft de Impact Economy Foundation, samen met de Harvard Business School, Singapore Management University, Rotterdam School of Management en Impact Institute, het Impact-Weighted Accounts Framework (IWAF) ontwikkeld. IWAF stelt organisaties in staat om de jaarlijkse financial statements te verrijken met impact statements. De impact statements bestaan onder andere uit een maatschappelijke

zame langetermijnwaardecreatie in de recent gepubliceerde corporate governance code. Toch liggen ondernemingen en fondsen wereldwijd niet op koers voor het behalen van de SDGs en de klimaatdoelstellingen van

FIGUUR 1: EEN MAATSCHAPPELIJKE JAARREKENING

‘Impact accounting stelt organisaties in staat om te meten, te rapporteren en te sturen op maatschappelijke impact.’

jaarrekening (zie Figuur 1), die de directe en indirecte maatschappelijke impact van een onderneming kwantificeert en, in euro's, waardeert op zes soorten kapitaal: financieel, intellectueel, geproduceerd, sociaal (zoals de bijdrage aan mensenrechten), menselijk (waaronder gezondheid en welzijn van werknemers en klanten) en natuurlijk (met onder meer klimaat, biodiversiteit en landgebruik). Niet-financiële effecten worden gewaardeerd op basis van hun effect op het huidige en toekomstige welzijn van mensen. De maatschappelijke jaarrekening geeft zo op een vergelijkbare, geharmoniseerde wijze de echte winst (True Profit) van de onderneming weer: de totale bijdrage of afbreuk van de onderneming aan het welzijn van de samenleving.

Impact accounting geeft zo gehoor aan de wens van beleggers tot vergelijkbare, gemonetariseerde impactinformatie voor besluitvorming en risicoanalyse. Uit de resultaten van een internationale PwC-beleggersenquête over ESG in 2022 bleek dat tweederde van de beleggers naast vergelijkbare impactdata ook zou willen dat bedrijven de geldwaarde van de effecten die hun acties hebben op het milieu en de samenleving, bekend zouden maken. Deze bredere blik op waarde stelt investeerders beter in staat om de transitie- en reputatierisico's van ondernemingen in kaart te brengen.

Ook faciliteert IWAF rationale besluitvorming bij investeerders en financiële instellingen op basis van impact. Zo werkt een groep van banken (waaronder ABN AMRO, DBS en Caixa Bank), verenigd in het Banking for Impact-initiatief, met IWAF samen aan het waarderen van beleggingsportefeuilles en het vergroten van de positieve maatschappelijke impact.

Ook buiten de financiële sector vindt deze aanpak gehoor bij grote ondernemingen als Holcim, Novartis en Alliander. Voor ondernemingen helpt impact accounting namelijk bij het anticiperen op nieuwe kansen. Zo deed Volvo een analyse naar de brede maatschappelijke waarde van elektrische bussen ten opzichte van dieselbussen. Hoewel de kosten van de elektrische bus ten tijde van de studie (2015) hoger waren dan die van de dieselbus, was de bijdrage van de schone elektrische bus aan het welzijn significant hoger dan die van de vervuilende dieselbus. Dit motiveerde Volvo om in een vroeg stadium stevig te investeren in elektrische bussen. Mede daardoor is het concern inmiddels uitgegroeid tot marktleider in West-Europa. Impact accounting is dus een waardevol instrument voor bedrijven die koploper willen zijn.

Ook draagt impact accounting bij aan een geharmoniseerde taal voor impact

binnen een onderneming. Nu geldt nog dat hoe meer impacts een bedrijf meeneemt in de besluitvorming, hoe moeilijker impactsturing is. Tonnen CO₂, hectaren biodiversiteitsverlies, disability-adjusted life years (indicator voor gezondheidsschade) en de frequentie van kinderarbeid zijn lastig met elkaar te vergelijken. Door dit in euro's uit te drukken, wordt dit gemakkelijker.

Ten slotte is ook de samenleving gebaat bij impact accounting. Door projecten en innovaties te beoordelen op hun brede waarde, kunnen ondernemers winst en maatschappelijke impact makkelijker balanceren, zodat beide voldoende groot zijn. Werk, innovatie en ondernemerschap dragen zo meetbaar bij aan het welzijn van generaties in het hier en nu en van generaties later en elders.

Toekomst

Impact accounting stelt organisaties in staat te meten, te rapporteren en te sturen op maatschappelijke impact. Het legt daarmee de basis voor een Impact Economie waarin maatschappelijke waardecreatie is verweven met de kern van de strategie en de operatie van elke onderneming en financiële instelling. Door ook de prikkels in de markt aan te passen, zoals de beprijzing van externaliteiten en het gebruik van grondstoffen, kan ervoor worden gezorgd dat ondernemingen hun middelen effectiever inzetten voor het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. ■

Werner Schouten

Directeur, Impact Economy Foundation

IN HET KORT

Het financieringsgat voor het behalen van de SDGs is geschat op \$ 2,5 tot 3 biljoen per jaar.

Het ontbreekt aan impactinformatie en aan de instrumenten om te sturen op impact en om invulling te geven aan duurzame langetermijnwaardecreatie.

Met impact accounting kunnen zowel ondernemingen als investeerders beter meten, rapporteren en sturen op brede waardecreatie. Door impact in euro's uit te drukken, worden de verschillende impacts gemakkelijker vergelijkbaar.

Impact accounting legt de basis voor een Impact Economie waarin maatschappelijke waardecreatie is verweven met de kern van de strategie en de operatie van elke onderneming en financiële instelling.

1 Rethinking Impact to Finance the SDGs (UNEPI, 2018).

2 Aggregate Confusion: The divergence of ESG ratings (Berg, F., Koelbel, J. & Rigobon, R., 2019).